

ВОДИЙ ЖАВОҲИРИ – ФАРҒОНА ЙИРИК САНОАТ МАРКАЗИГА АЙЛАНМОҚДА

Президент Шавкат Мирзиёев аҳоли ҳаёти, худудлар ривожига билан яқиндан танишиш мақсадида 11 июль кун Фарғона вилоятига келди.

Мамлакатимизда транспорт инфратузилмаси соҳасида кенг кўламли ишлар олиб борилмоқда. Биргина ҳаво йўллари тармоғида Самарқанд, Термиз, Мўйноқ, Зомин аэропортлари янгилашиб, ишга туширилди. Тошкент ва Урганч халқаро ҳаво портлари таъмирланмоқда, "Тошкент-Шарқий" қайта қурилмоқда.

Жорий йил март ойида Қўқон аэропорти ҳам янгидан очилган эди. 11 июль кун Ўзбекистон Президентининг самолёти илк бор бу ерга қўнди. Мақсуд аэропорт 1977 йилда қурилган бўлиб, яқин йўналишларга парвозлар амалга оширилган. Кейинчалик фақат ҳарбий ҳаво кучлари томонидан фойдаланилган. Модернизация натижасида ушбу аэропорт орқали яна фуқаро авиацияси парвозлари йўлга қўйилди.

Давлатимиз раҳбари бу ердаги бунёдкорлик ишлари билан танишди.

Аэропортда 100 нафар йўловчига мўлжалланган янги терминал қурилган, учиш-қўниш йўлаги қопламаси

таъмирланган. Замонавий аэронавигация ускуналари ўрнатилган. Бу ишлар натижасида аэропорт А320-200 ва АТР 72-600 русумли самолётларни қабул қилиш имкониятига эга бўлди.

Президентимиз энди бу аэропорт халқимизга манфаат келтириши кераклигини таъкидлади. Бунинг учун нарх ва хизматларни одамларга қулай қилиб, парвозларни кўпайтириш бўйича кўрсатмалар берилди.

Ички туризм имкониятларидан фойдаланиш яхши самара бериши, халқаро рейсларни ҳам йўлга қўйиш мумкинлиги қайд этилди.

Шундан сўнг Президент Шавкат Мирзиёев "Indorama Kokand Fertilizers and Chemicals" акциядорлик жамияти фаолияти билан танишди.

Мамлакатимизда кимё саноати жадал ривожланмоқда. Сўнгги беш йилда бу соҳада маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми қарий 2 баробарга ошиб, 45 триллион сўмга етди. Хусусан, янги қувватлар ҳисобига минерал ўғитлар ишлаб чиқариш ҳажми 17 фоизга кўпайиб, йилига 1,4 миллион тоннадан ошди. Бунда самарали инвестиция лойиҳалари катта ўрин тутмоқда.

Собиқ Қўқон суперфосфат заводи молиявий соғломлаштириш ва диверсификация қилиш мақсадида 2019 йилда Сингапурнинг "Indorama Holdings BV" компаниясига инвестиция мажбуриятлари билан сотилган эди. Унинг негизда "Indorama Kokand Fertilizers and Chemicals" корхонаси ташкил этилди. 70 миллион доллар хорижий инвестиция жалб этилиб, ишлаб чиқариш технологиялари модернизация қилинди. Испания, АҚШ, Хитой, Ҳиндистон, Туркия ва Россия давлатларининг етакчи компанияларидан замонавий ускуналар келтириб ўрнатилди. Қўшимча 150 та иш ўрни яратилди.

2021 йилда модернизация ишларининг биринчи босқичи доирасида аммонийлашган суперфосфат, сувда тез эрувчан комплекс минерал ўғитлар, азот-фосфор-калийли (НРК) минерал ўғитлар ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. Завод қуввати йилига 75 минг тоннадан 450 минг тоннага етказилди.

Хомашёлар маҳаллий корхоналардан олиб келинади. Масалан, фосфорит уни Қизилқумдан, сульфат кислотаси Олмаликдан, аммоний сульфат Чирчиқдан, аммиак "Фарғонаазот" ва "Навоийазот"дан

келтирилади. Бу маҳсулот таннархидан барқарор сақлаш имконини бераётди.

Яна бир муҳим томони, модернизация натижасида ишлаб чиқаришга сарфланадиган электр энергияси ва табиий газ харажатларини 35-40 фоизга қисқартиришга эришилган. Бундан ташқари, атроф-муҳитни ифлослантмаслик учун асосий ишлаб чиқариш техникларига тўрт босқичли тозалаш ускуналари ўрнатилган. Илгари бу фақат икки босқичли бўлган.

Корхона йилига 30 миллион доллар маҳсулотни экспорт қилиш қувватига эга. Бугунги кунда МДҲ, Европа, Африка ва Осиёнинг 16 давлатига минерал ўғитлар экспорт қилинмоқда.

Давлатимиз раҳбари завод бўйлаб юриб, ишлаб чиқариш жараёни кўздан кечирди. Корхона йирик кимё кластерига айланиб, нафақат иқтисодий, балки ижтимоий намуна бўлиши кераклиги таъкидланди. Завод ходимлари учун замонавий уй-жойлар қуриш, келажакда мактаб ва шифохона лойиҳаларини ҳам назарда тутиш бўйича фикр алмашилди.

(Давоми 2-бетда) ▶

Мамлакатимизда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш ҳамда рағбатлантириш долзарб вазифалардан биридир. Чунки бу соҳа янги иш ўринлари ва аҳоли учун барқарор даромад манбаларини яратишнинг муҳим омилли ҳисобланади. Шу боис ушбу соҳа вакилларини ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш, уларнинг эркин фаолият юртиши учун барча шарт-шароитларни яратишга алоҳида эътибор қаратилмоқда.

ШАРҲ

ТАДБИРКОРЛАР УЧУН ИМТИЁЗЛАР

соҳа вакилларини янада самарали фаолият юртишига ундайди

Президентимизнинг 2024 йил 24 майдаги "Тадбиркорлик субъектларига субсидиялар, имтиёзлар ва преференцияларни тақдим этиш тартибларини такомиллаштириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги қарори ҳам бу борадаги ислохотларни янада такомиллаштиришга қаратилгани билан муҳим аҳамият касб этади.

(Давоми 5-бетда) ▶

Амалдаги қонун талабига кўра, ҳар бир киши ўзига етказилган маънавий зарарни суд орқали ундиришга ҳақли.

Бу ҳақда фикр юритганда, шундай ҳақли савол туғилади: хўш, аввало маънавий зарар нима?

Бунга жавобан шуни айтиш керакки, маънавий зарар деганда, жабрланувчи содир этилган ҳуқуқбузарлик ҳаракати оқибатида ўз бошидан кечирган маънавий ва жисмоний азоблар тушунилади. Яқин қариндошини йўқотиш, жумладан, унинг ўлими сабабли қайғуриш, ижтимоий ҳаётдаги фаоллигини давом эттира олмаслик,

оилавий, тиббий сирларни ошкор қилиш; шаъни, қадр-қиммати ва ишчанлик обрўсига путур етказувчи ҳақиқатга тўғри келмайдиган маълумотларни тарқатиш; ҳар қандай ҳуқуқларни вақтинча чеклаш ёки улардан маҳрум қилиш каби бир қанча маънавий азоблар натижасида кишига маънавий зарар этиши мумкин. Қонун талабига асосан маънавий зарар пул билан қопланади.

(Давоми 5-бетда) ▶

МОҲИЯТ

ЮРИДИК ШАХС

УШБУ МАҚОМГА ЭГА БЎЛМАГАН КАСАБА УЮШМАЛАРИ
ТАШКИЛОТЛАРИ ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАНМОҚДА

Кейинги йилларда юртимизда касаба уюшмалари ташкилотлари ишининг самарадорлигини оширишга, улар аъзоларининг ҳуқуқлари ҳимоя қилинишини таъминлашга қаратилган кенг кўламли чора-тадбирлар изчил амалга оширилмоқда. Касаба уюшмалари ташкилотларининг фаолиятини тартибга солувчи ҳуқуқий база мунтазам такомиллаштириб борилмоқда.

(Давоми 5-бетда) ▶

Менда таклиф бор

ҚАЙСИ АШЁЛАР совуқ қурол деб аталади?

Янги таҳрирдаги Конституциямизнинг 25-моддасига мувофиқ, яшаш ҳуқуқи ҳар бир инсоннинг ажралмас ҳуқуқидир ва у қонун билан муҳофаза қилинади. Инсон ҳаётига суиқасд қилиш энг оғир жиноят ҳисобланади.

(Давоми 5-бетда) ▶

Қонун кўмаги

МАЪНАВИЙ ЗАРАР

у қандай тартибда қопланади?

Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленумининг
ҚАРОРИ

2024 йил 25 июнь № 18 Тошкент шаҳри

Судлар томонидан жиноят ишларини тафтиш тартибида кўриб чиқишнинг айрим масалалари тўғрисида

Ўзбекистон Республикасининг Жиноят-процессуал кодексига ўзгартириш ва қўшимчалар киритилганлиги муносабати билан, шуни эътиборга олиб, қонун нормаларини бир хилда ва тўғри қўлланилишини таъминлаш мақсадида "Судлар тўғрисида"ги Қонуннинг 22-моддасига асосланиб, Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленуми

ҚАРОР ҚИЛАДИ:

1. Тафтиш инстанцияси суди Ўзбекистон Республикасининг Жиноят-процессуал кодекси (бундан буён матнда ЖПК деб юритилади) 482-моддасига мувофиқ ишларни тафтиш тартибида кўришда тафтиш шикоятчи (хусусий шикоятчи), протести (хусусий протести) бўйича ишнинг ҳақиқий ҳолатлари тўлиқ аниқланганлигини ва Жиноят кодекси (бундан буён матнда ЖК деб юритилади) нормалари тўғри қўлланилганлигини, иш юртиши амалга ошириш чоғида ЖПК нормаларига риоя этилган-этилмаганлигини, биринчи инстанция, апелляция, кассация ва тегишли тафтиш инстанцияси суди ҳукмининг, ажримининг қонунийлиги, асослилиги ва адолатлилигини ишда мавжуд бўлган ҳамда тафтиш инстанцияси суди томонидан қўшимча равишда текширилган далиллар бўйича текширади.

2. Ўзбекистон Республикаси Жарбий суди, Қорақалпоғистон Республикаси суди, вилоятлар ва Тошкент шаҳар судларида тафтиш тартибида иш юртиш – ЖПК 478-моддаси иккинчи қисмининг учинчи бандига мувофиқ, жиноят ишлари бўйича туман (шаҳар) судларининг, худудий ҳарбий судларнинг апелляция ёки кассация тартибида кўриб чиқилган ҳукмлари, ажримлари, шунингдек, ушбу судлар томонидан туман (шаҳар) судлари, худудий ҳарбий судлар томонидан кўрилган ишлар бўйича апелляция ёки кассация ва тафтиш тартибида чиқарилган ҳукмлари, ажримлари, шунингдек, ушбу судларнинг туман (шаҳар) судлари, худудий ҳарбий судлар томонидан кўрилган ишлар бўйича апелляция ёки кассация инстанциясида чиқарилган ҳукмлари, ажримлари устидан маҳкум, оқланган шахс, уларнинг ҳимоячиси ва қонуний вакили, жабрланувчи, фуқаровий жавобгар ҳамда уларнинг вакиллари, ишда тараф бўлмаган, бирок суд ҳукмлари, ажримлари ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларига дахл қилган шахс (гаров берувчи, мулки хатланган шахс ва бошқалар) нинг тафтиш шикоятларига

(хусусий шикоятларига), Ўзбекистон Республикаси Бош прокурори, Қорақалпоғистон Республикаси прокурори, вилоятлар, Тошкент шаҳар прокурорлари, Ўзбекистон Республикаси Жарбий прокурори ва уларга тенглаштирилган прокурорлар, шунингдек, уларнинг ўринбосарларининг тафтиш протестларига (хусусий протестларига) биноан амалга оширилади (ЖПКнинг 511-моддаси ва 512-моддасининг биринчи қисми).

Ўзбекистон Республикаси Олий судининг (бундан буён матнда Олий суд деб юритилади) Жиноят ишлари бўйича судлов ҳайъатида тафтиш тартибида иш юртиш – ЖПК 478-моддасининг учинчи қисмига мувофиқ:

жиноят ишлари бўйича туман (шаҳар) судларининг, худудий ҳарбий судларнинг Ўзбекистон Республикаси Жарбий суди, Қорақалпоғистон Республикаси суди, вилоятлар ва Тошкент шаҳар судлари томонидан апелляция ёки кассация ва тафтиш тартибида кўриб чиқилган ҳукмлари, ажримлари, шунингдек, ушбу судлар томонидан туман (шаҳар) судлари, худудий ҳарбий судлар томонидан кўрилган ишлар бўйича апелляция ёки кассация ва тафтиш тартибида чиқарилган ҳукмлари, ажримлари устидан:

ЖПКнинг 511-моддасида кўрсатилган шахсларнинг шикоятларини (хусусий шикоятларини) ўрганиб чиқиш натижаларига кўра, Ўзбекистон Республикаси Олий суди судьясининг шикоятни (хусусий шикоятни) иш билан бирга кўриб чиқиш учун Ўзбекистон Республикаси Олий судининг Жиноят ишлари бўйича судлов ҳайъатига ўтказиш ҳақидаги ажрими, Ўзбекистон Республикаси Олий суди раиси ёки унинг ўринбосарининг ЖПК 521¹¹-моддасининг учинчи қисми тартибида чиқарилган ажрими;

(Давоми 3-бетда) ▶

Тарих тилсимлари

АМИР ТЕМУРНИНГ ҲАРБИЙ САНЪАТИ

СОҲИБҚИРОН АМИР ТЕМУР ҲАҚИДА РАВИШДА ЖАҲОННИНГ ЭНГ БУЮК САРКАРДАЛАРИДАН БИРИ СИФАТИДА ЭЪТИРОФ ЭТИЛГАН. УНИНГ ҲАРБИЙ ИСТЕЪДОДИ МОҲИР ҲАРБИЙ ТАШКИЛОТЧИ ВА АТОҚЛИ САРКАРДА СИФАТИДА ЁРҚИН НАМОЁН БЎЛГАН.

(Давоми 6-бетда) ▶

Моҳият

ЮРИДИК ШАХС

УШБУ МАҚОМГА ЭГА БЎЛМАГАН КАСАБА УЮШМАЛАРИ ТАШКИЛОТЛАРИ ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАНМОҚДА

◀ (Бошланиши 1-бетда)

Маълумки, "Касаба уюшмалари тўғрисида"ги қонунга асосан касаба уюшмаларининг бўлинмалари, бошланғич касаба уюшмалари ташкилотлари юридик шахс мақомига эга бўлмаган касабаларининг бўлинмалари ва бошланғич касаба уюшмалари ташкилотларининг тўлиқ фаолияти юриштириш таъминлашга доир вазифалар белгилаб берилди.

Бироқ амалдаги қонунчиликда юридик шахс мақомига эга бўлмаган касаба уюшмаларининг бўлинмалари ва бошланғич касаба уюшмалари ташкилотларининг давлат рўйхатидан ўтказишга оид қоида мавжуд эмас. Бу эса айтиш керакки, ушбу янги қонун асосида "Касаба уюшмалари тўғрисида"ги қонун ҳамда Солиқ кодексига тегишли қўшимчалар

такомиллаштиришга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги қарори алоҳида ўрин тутганини қайд этиш лозим. Чунки ушбу қарорда юридик шахс мақомига эга бўлмаган касабаларининг бўлинмалари ва бошланғич касаба уюшмалари ташкилотларининг тўлиқ фаолияти юриштириш таъминлашга доир вазифалар белгилаб берилди.

Бироқ амалдаги қонунчиликда юридик шахс мақомига эга бўлмаган касаба уюшмаларининг бўлинмалари ва бошланғич касаба уюшмалари ташкилотларининг давлат рўйхатидан ўтказишга оид қоида мавжуд эмас. Бу эса айтиш керакки, ушбу янги қонун асосида "Касаба уюшмалари тўғрисида"ги қонун ҳамда Солиқ кодексига тегишли қўшимчалар

Мисол учун айтсак, юридик шахс мақомига эга бўлмаган касабаларининг бўлинмалари ва бошланғич касаба уюшмалари ташкилотлари банк ҳисобварақларини очиш билан боғлиқ муаммоларга дуч келмоқда. Чунки бунинг учун солиқ тўловчининг идентификация рақамини олиш талаб этилади. Қолаверса, молиявий ва шартномавий муносабатларга киришишда ҳам уларнинг давлат рўйхатидан ўтказилгани муҳим аҳамиятга эга.

Шу маънода Олий Мажлис Сенатининг 53-ялпи мажлисида юридик шахс мақомига эга бўлмаган касаба уюшмаларининг бўлинмалари ва бошланғич касаба уюшмалари ташкилотларининг давлат рўйхатидан ўтказиш тартибини белгилувчи қонун маъқулланганини алоҳида таъкидлаш жоиз. Айтиш керакки, ушбу янги қонун асосида "Касаба уюшмалари тўғрисида"ги қонун ҳамда Солиқ кодексига тегишли қўшимчалар

ва ўзгаришлар киритилмоқда.

Аввало, юридик шахс мақомига эга бўлмаган касаба уюшмаларининг бўлинмалари ва бошланғич касаба уюшмалари ташкилотлари ўз ихтиёрига асосан адлия органларида ҳисобга қўйилиши белгиланмоқда. Шунингдек, адлия органларида ҳисобга қўйилган юридик шахс мақомига эга бўлмаган касаба уюшмаларининг бўлинмалари ва бошланғич касаба уюшмалари ташкилотлари ўз ихтиёрига асосан адлия органларида ҳисобга қўйилиши белгиланмоқда.

Бугунги кунда касаба уюшмаларининг 34 мингдан ортиқ бошланғич ташкилотлари мавжуд. Деярли барча бошланғич касаба уюшмалари юридик шахс мақомисиз фаолият юритиб келмоқда.

◀ (Бошланиши 1-бетда)

Айтиш керакки, ушбу қарорга мувофиқ, эндиликда юридик шахс ташкил этган ҳолда фаолият юритаётган тадбиркорларга субсидиялар, солиқ ва божхона имтиёзлари ҳамда преференциялар (қўллаб-қувватлаш чоралари) уларнинг махсус рейтинг даражасидан келиб чиққан ҳолда берилди.

Айтиш керакки, қарор талабига кўра, қўллаб-қувватлаш чоралари "В" ва ундан юқори рейтинг даражасига эга тадбиркорларга нисбатан тақдим этилади. Яъни "AAA" тоифа – амалдаги миқдорнинг 100 фоизи, "AA" тоифа – амалдаги миқдорнинг 90 фоизи, "A" тоифа – амалдаги миқдорнинг 80 фоизи, "BBB" тоифа – амалдаги миқдорнинг 70 фоизи, "BB" тоифа – амалдаги миқдорнинг 60 фоизи, "B" тоифа – амалдаги миқдорнинг 50 фоизи тартибда белгиланади.

ШАРҲ

ТАДБИРКОРЛАР УЧУН ИМТИЁЗЛАР

соҳа вакиллари янада самарали фаолият юритишга ундайди

лари рўйхатдан ўтганига 6 ой бўлмаган, шунингдек, давлатимиз раҳбарининг 2022 йил 30 декабрдаги "Республика ҳудудларини тоифаларга ажратиш ва тадбиркорликни қўллаб-қувватлашнинг табақалаштирилган тизимини жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Фармонида мувофиқ 4 ва 5-тоифадаги туманларда фаолият юритаётган тадбиркорларга уларнинг рейтинг даражасидан қатъи назар, амалдаги миқдорларда тақдим этилади.

Яна бир эътиборли жиҳат шундан иборатки, Президент қароридан тадбиркорларнинг

рейтинг даражаси пасайган тақдирда, қўллаб-қувватлаш чораларини тақдим этиш 3 ой давомида сақлаб қолиниши, юқорилаган тақдирда

қўллаб-қувватлаш чоралари кейинги ойдан бошлаб янгиланган рейтинг даражасига мувофиқ миқдорларда тақдим этилиши белгиланган.

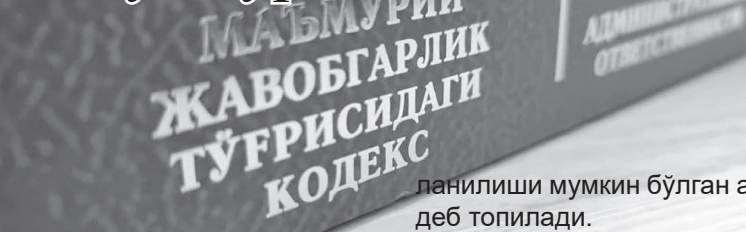
Бундан ташқари 2025 йил 1 январдан "subsidiya.mf.uz" платформасида тадбиркорларга тақдим этиладиган қўллаб-қувватлаш чораларининг турлари, муддатлари ва тартибини ўз ичига олган алоҳида реестр юритилиши ҳамда тадбиркорлик субъектларига тақдим этиладиган субсидиялар, имтиёзлар ва преференцияларни мақбуллаштириш ҳамда уларнинг самарадорлигини таъминлаш бўйича комиссия тузилиши белгиланмоқда.

Хулоса ўрнида айтиш лозимки, тадбиркорлик субъектларини қўллаб-қувватлаш давлатимиз сиёсатининг асосий йўналишларидан бири бўлиб, тадбиркорлар ушбу шароитлардан унумли фойдаланиши ҳамда халқимиз фаровонлигига ўз ҳиссасини қўшиши лозим.

Хусниддин ЖАМОЛИДДИНОВ,
Фаргона туманлараро иқтисодий суди судьяси

Менда таклиф бор

ҚАЙСИ АШЁЛАР совуқ қурул деб аталади?

◀ (Бошланиши 1-бетда)

Маълумки, "баданга шикаст етказиш" деганда, инсон органлари ёки организми тўқималари анатомик тўқималари ёки улар физиологик вазифасининг ташқи таъсир оқибатида бузилиши тушунилади.

Амалдаги Жиноят кодексининг 104-моддасида содир этилаётган пайтда ҳаёт учун хавфли бўлган қасддан баданга оғир шикаст етказиш натижасида кўриш, сўзлаш, эшитиш қобилиятини йўқотиш ёхуд бирон аъзонинг ишдан чиқиши ёки унинг фаолияти тамоман йўқолиши, руҳий ҳолатининг бузилиши ёки соғлигининг бошқача тарзда бузилишига, умумий меҳнат қобилиятининг ўттиз уч фоиздан кам бўлмаган қисмининг доимий йўқолиши ёки ҳомиланинг тушиши ёхуд баданнинг тузалмайдиган даражада хунуқлашишига сабаб бўлса ва ушбу кодекснинг 126-моддасида назарда тутилган жиноят аломатлари мавжуд бўлмаса, ушбу қилмишга жиноий жавобгарлик белгиланган.

Бундан ташқари ушбу модданинг 2-қисми "л" бандида қурулнинг ёки совуқ қурул сифатида фойдаланилиши мумкин бўлган ашёларни ишлатиб содир этганлик учун ҳам жавобгарлик назарда тутилган.

"Қурул тўғрисида"ги қонунда совуқ қурул сифатида фойдаланилиши мумкин бўлган ашёга таъриф берилган. Унга кўра, касбий, ишлаб чиқариш ёки спорт фаолиятида ёхуд ҳўжалик-маиший мақсадларда фойдаланиш учун мўлжалланган, саноят усулида ёки қўлбола тарзда ясалган ашёга таъриф ашёлар (пичоқлар, бигизлар ва бошқа ўткирланган санчиладиган, кесувчи ашёлар), жисмоний куч ишлатганда шикаст етказиши мумкин бўлган ашёлар (бейсбол биталари, софтбоул ўйини учун биталар) совуқ қурул сифатида фойдаланилиши мумкин бўлган ашёга таъриф берилган.

Ушбу таклиф қонунчиликдаги бўшлиқни тўлдириб баробарида жиноий қилмишнинг аниқ малакаланиши ва унга мос жазо турини тайинлашга хизмат қилади. Бу эса, пировардида одил судлов сифатининг ошишига ҳисса қўшиши шўбҳасиз.

Шахзод БАХТИЁРОВ,
Қашқадарё вилояти суди судьяси

Қонун кўмаги

МАЪНАВИЙ ЗАРАР

у қандай тартибда қопланади?

◀ (Бошланиши 1-бетда)

Шу ўринда айтиш керакки, маънавий зарарни қоплаш миқдори жабрланувчига етказилган жисмоний ва маънавий азобларнинг хусусияти, шунингдек, айб товон тўлашга асос бўлган ҳолларда зарар етказувчининг айби даражасига қараб суд томонидан аниқланади.

Маънавий зарар уни етказувчининг айбидан қатъи назар, фуқаронинг ҳаёти ва соғлиғига ошқоча хавф манбаи томонидан, фуқарони қонунга хилоф тарзда ҳукм қилиш, қонунга хилоф тарзда жиноий жавобгарликка тортиш, эҳтиёт чораси сифатида қамоққа олиш ёки муносиб хулқ-атворда бўлиш ҳақида тилхат олишни қонунга хилоф тарзда қўлланиши, маъмурий жазо қўллаш ва

“Маънавий зарарни қоплаш миқдори жабрланувчига етказилган жисмоний ва маънавий азобларнинг хусусияти, шунингдек, айб товон тўлашга асос бўлган ҳолларда зарар етказувчининг айби даражасига қараб суд томонидан аниқланади.”

ушлаб туриш натижасида ор-номус, қадр-қиммат ва ишчанлик обрў-эътиборини ҳақоратловчи маълумотларни тарқатиш туфайли етказилган бўлса ҳамда қонунда назарда тутилган бошқа ҳолларда қопланади.

Мисол тариқасида айтадиган бўлсак, Кармана туманида яшовчи Икром Ҳасанов (исм-шарифлар ўзгартирилган) судга даъво аризаси билан мурожаат қилиб, туғруқхона ходимларининг айби билан турмуш

ўртоғи Комила Ҳасанова ва туғилажак фарзанди вафот этгани учун бир миллиард сўм миқдорида маънавий зарарни ундириб беришни сўраган. Она-боланинг ўлими бўйича тайинланган экспертиза хулосасида ушбу ҳолат даволаш тартибига риоя қилинмагани ва ўз вақтида тиббий чора-тадбирларнинг кўрилмагани натижасида рўй бергани қайд этилган.

Қонунчиликда туғилиб яшаб кетиш имкони бўлган ва жавобгарлар-

нинг айби билан она қорнида нобуд бўлган гўдак учун ҳам товон пулини талаб қилиш мумкинлиги белгиланган.

Қисқаси, суд қонун талаби ва иш ҳолатларидан келиб чиқиб, Комила Ҳасанова ва унинг ҳомиласи ўлими туғруқхона ходимларининг ўз хизмат вазифаларини лозим даражада бажармагани оқибатида содир бўлганини аниқлади. Бунинг оқибатида И.Ҳасанов ва у нафар вояга етмаган фарзанди жисмоний ва маънавий азобларни бошидан ўтказганини инobatга олинди. Шу сабабли даъво аризасини қисман қааноатлириб, етказилган маънавий зарар учун жавобгарлардан солидар тартибда 200 миллион сўм товон пули ундириш тўғрисида ҳал қилув қарори қабул қилди.

Хулоса ўрнида таъкидлаш жоизки, қонунчиликда кишига етказилган маънавий зарар қопланиши қафолатланган. Бу инсон ҳуқуқлари ва қонуний манфаатлари қонун ҳимоясида эканидан далолатдир.

Насиба ТўРАЕВА,
фуқаролар ишлари бўйича Кармана туманлараро суди судьяси

Жиноятга жазо муқаррар

ТАСВИРГА ОЛИНМАГАН КИНО

ёхуд фирибгарнинг антиқа алдови

"Самарқанд шаҳрида илк мартаба 7 ёшдан 70 ёшгача ўткир сюжетли "Қабр" номи фильмига кинокаст-тинг ўтказилди! Шошлинг, илқониятнинг қўлдан бой берман!"

Манзил: Пастдаргом тумани "Маданият" бўлими зали".

Айтиш керакки, Жума шаҳридаги "Маданият" бўлими биноси ва гавжум масканларга осиб қўйилган ушбу эълон катта-кичикни бирдек қизиқтириб қўйди. Айниқса, бу эълон интернет тармоқлари орқали ҳам тарқатилган, нафақат пастдаргомликлар, балки қўш-ш тумандагиларнинг ҳам эътиборини тортди.

Бу ёғини сўрасангиз, суратга олиниши режалаштирилаётган фильм режиссёри Раҳмат Раҳимов (исм-шарифлар ўзгартирилган) пойтахтдан келган, бир қатор фильмларда маҳорат билан роллар ижро этган экан. Қўлида "Ёш режиссёрлар тўғраги раҳбари" деган гувоҳномаси ҳам бор.

Орадан кўп вақт ўтмай, Жума шаҳридаги "Маданият" бўлимига кинода роль ижро этиш истагидаги талабдорлар омадларини синаб кўриш учун оқиб кела бошлади. Р.Раҳимов дастлаб уларга шу кунгача олган фильмлари ҳақида маълумот берар ва лавҳаларини қўл телефони орқали кўрсатар эди. Сўнгра энди суратга олиниши режалаштирилаётган "Қабр" фильми, воқеалар ривожини, қаҳрамонлар, қаерда олиниши, муваффақияти хусусида тўлиқ-тошиб гапирарди. Айниқса, фильмнинг кенг қамровлиги, бир эмас, 5 нафар бош қаҳрамон ва катта-кичик ёшдаги ёрдамчи қаҳрамонлар образидан иборатлиги талабдорларнинг қизиқшини баттар оширарди.

(Давоми 6-бетда) ▶

